

In Frankrijk bestaan meerdere rechtsvormen die lijken op de Nederlandse BV, waarbij de onderneming een zelfstandige rechtspersoon is en de ondernemer in principe niet persoonlijk aansprakelijk is voor de eventuele schulden van de onderneming. De bestuurder is wel persoonlijk aansprakelijk in geval van onbehoorlijk of onverstandig bestuur, of als de bank hem vraagt mee te tekenen als garantie voor een bedrijfslening.

De twee meest voorkomende vormen voor kleine en middelgrote ondernemingen zijn de SARL en de SAS.

De SARL is een vrij strak in de wet omschreven ondernemingsvorm. De aandeelhouders moeten zich houden aan de wettelijke bepalingen voor wat betreft het oprichten, het functioneren en het eventueel opheffen van de onderneming. Dit geeft juridische zekerheid maar minder mogelijkheden.

Het is een geschikte vorm voor een kleine (familie) onderneming en geeft ook voordelen voor de partner die ervoor kan kiezen ook aandeelhouder te zijn.

De eenmansvorm is de EURL, waarbij de aandeelhouder een natuurlijke persoon of een rechtspersoon kan zijn (een bedrijf kan dus de enige aandeelhouder zijn van een EURL). De bestuurder dient echter een natuurlijke persoon te zijn.

Als de enige aandeelhouder een natuurlijke persoon is, betaalt hij inkomstenbelasting (IR). Het is mogelijk te opteren voor vennootschapsbelasting (IS). Als de aandeelhouder een rechtspersoon is, betaalt de EURL vennootschapsbelasting. De bestuurder betaalt inkomstenbelasting over zijn vergoeding/uitkering.

De SARL betaalt in principe vennootschapsbelasting maar kan onder bepaalde voorwaarden kiezen voor inkomstenbelasting.

Omdat er een zelfstandige rechtspersoon opgericht wordt, dienen er statuten te worden opgesteld. Deze vormen de juridische basis van het functioneren van het bedrijf. In geval van inbreng van onroerend goed, moeten de statuten door de notaris opgesteld worden.

De statuten, gedateerd en getekend door alle aandeelhouders, moeten geregistreerd worden bij de griffie van het tribunal de commerce, via het CFE (centre de formation des entreprises).

De EURL/SARL is qua vorm een commercieel bedrijf, maar het is mogelijk een commerciële of civiele activiteit uit te voeren. Het is niet mogelijk een SARL of EURL op te richten voor bepaalde beroepen (verzekeraar, spaarbank, etc).

Het is verplicht een boekhouding te voeren en jaarlijkse stukken te deponeren. De aandeelhouders hebben recht op informatie over management, inventarisatie en jaarrekening en dienen deze ieder jaar bij de jaarvergadering goed te keuren.

Het bedrijfskapitaal dat vrij vastgesteld kan worden, wordt verdeeld in aandelen. 20% van het kapitaal moet bij oprichting gestort worden, de rest moet binnen 5 jaar vrijgegeven zijn. De aandelen staan op naam, de overdracht moet geregistreerd worden en is onderhevig aan een registratierecht van 3%.

Een aantal vermeldingen dienen verplicht in de statuten te worden opgenomen.

De SAS is een flexibele rechtsvorm waarbij naast de wettelijke bepalingen die gerespecteerd moeten worden, vooral de statuten het functioneren betalen.

Er is net als bij de SARL geen kapitaalvereiste, het kapitaal kan samengesteld worden in geld, natura, en arbeid. In geval van inbreng van kapitaal in arbeid, wat in het geval van een Start-Up opportuun kan zijn (speciale technische kennis), dient deze mogelijkheid wel in de statuten te zijn vermeld.

De statuten bepalen hoe de bestuursorganen functioneren, maar de SAS moet door een directeur/president vertegenwoordigd worden. Deze president kan een rechtspersoon zijn.

Het kapitaal kan verdeeld worden in gewone en preferente aandelen, waardoor andere rechten toegekend kunnen worden dan bij gewone aandelen.

Hier valt te denken aan aandelen met meervoudig stemrecht of zonder stemrecht, waardoor de mate van zeggenschap, de controle beïnvloed kan worden. Tevens is het mogelijk hogere financiële rechten toe te kennen, door middel van prioritair dividenden, al naar gelang de belangen van de investeerders en hun rol in het vennootschap.

De aandelen zijn in principe vrij verhandelbaar maar de statuten kunnen de verkoop en aankoop van de aandelen bepalen door een clause d'agrément (de aandeelhouders bepalen welke nieuwe aandeelhouders binnen komen) of een droit de préemption (sommige aandeelhouders zijn prioritair om de aandelen te kopen waarvan de overdracht wordt overwogen). Aandeelhouders controleren hierdoor de binnenkomst van nieuwe aandeelhouders en vermijden het omkeren van een meerderheid.

Er kunnen obligaties en converteerbare obligaties uitgegeven worden.

Bij overdracht van aandelen is het registratierecht 0,10 %, dus lager dan bij de SARL. De verkoper betaalt wel 17,2 % sociale lasten en inkomstenbelasting op de meerwaarde.

Het is belangrijk dat de statuten goed en zorgvuldig opgesteld worden.

Verder bestaan er tal van andere ondernemingsvormen, waaronder de eenmanszaak, entreprise individuelle of micro-entreprise, waarbij net als in Nederland de ondernemer verantwoordelijk is voor de schulden met zijn persoonlijke vermogen.